DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

ENTRANCE TEST

FOR

DR. AMBEDKAR COMPETITIVE EXAMINATION CENTRE, YASHADA, PUNE

CONDUCTED BY

CENTRE FOR TALENT SEARCH & EXCELLENCE, N. WADIA COLLEGE, PUNE

Time Allowed : Three Hours **Maximum Marks : 300**

INSTRUCTIONS

1. Immediately after the commencement of the examination, you should check that this test booklet does **not** have any unprinted or torned or missing pages or items, etc. If so, request for its replacement.
2. You have to enter your Examination Number on the Test Booklet in the Box provided alongside. **DO NOT** write / mark **anything else** on the Test Booklet.
3. This Test Booklet contains **three** parts as shown below.

	No. of questions	Marks	Nature of questions	Negative Marks
Part – I	50	100	Objective	One third for each wrong answer
Part – II	40	100	Objective	One third for each wrong answer Except for Q. Nos. 84 to 90.
Part – III	1	100	Descriptive – Essay Writing	–

Each item is printed both in **English** and **Marathi,** except **question numbers 78 to 83** which are related to English Language Comprehension and hence printed in English only. Each item comprises four responses (answers). You will select the response which you want to mark on the Answer Sheet. In case you feel that there is more than one correct response, mark the response which you consider the best. In any case, choose **ONLY ONE** response for each item.

4. You have to attempt all questions from Part - I and Part-II [Q. Nos. 1 to 90] from 11 am to 1 pm only. You have to mark all your responses for this objective parts **ONLY** on the separate Answer Sheet provided.
5. At 1 pm the answersheet of the objective parts will be taken back from you and a seprate answersheet for writing an essay [Part - III] will be provided to you. You will have to write the essay from 1 pm to 2 pm only. The answersheet of essay will be taken back at 2 pm. Under any circumstances Essay writing cannot be started before 1 pm. and attempting objective part cannot be extended after 1 pm.
6. Before you proceed to mark in the Answer Sheet the response to various items in the Test Booklet, you have to fill in some particulars in the Answer Sheet as per instructions sent to you with your Admit Card.
7. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over to the Invigilator **only the Answer Sheet**. You are permitted to take away with you the Test Booklet. You will not be allowed to leave the examination hall before 12 noon.
8. Sheets for rough work are appended in the Test Booklet at the end.
9. **Penalty for wrong answers :**
   THERE WILL BE PENALTY FOR WRONG ANSWERS MARKED BY A CANDIDATE in Part I and Part II EXCEPT FOR **QUESTIONS FROM 84 TO 90**, WHICH DO NOT CARRY ANY PENALTY FOR WRONG ANSWER.
   i) There are four alternatives for the answer to every question. For each question for which a wrong answer has been given by the candidate, **one-third** of the marks assigned to that question will be deducted as penalty.
   ii) If a candidate gives more than one answer, it will be treated as a **wrong answer** even if one of the given answers happens to be correct and there will be same penalty as above to that question.
   iii) If a question is left blank, i.e., no answer is given by the candidate, there will be **no penalty** for that question.
10. **Final result of this examination will be declared on or after 31.12.2013 on our website.**
    www.yashada.org/acec

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

वरील सूचनांचे मराठी भाषांतर या प्रश्नसंचाच्या शेवटच्या पानावर छापले आहे.

PART – I / भाग – 1

Question no. 1 : Solar energy produced on Sun's surface is due to .....

1) fission reaction. **2) chemical reaction.**
3) fusion reaction. **4) unknown reactions.**

प्रश्न क्र. 1 : सूर्यपृष्ठावरील ऊर्जा ..... यामुळे निर्माण होते.

1) विखंडन अभिक्रिया **2) रासायनिक अभिक्रिया**
3) सम्मीलन अभिक्रिया **4) अज्ञात अभिक्रिया**

Question no. 2 : Aam Admi Bima Yojana (AABY) provides insurance coverage for which of the following reasons ?

A) Loss of Life B) Disability
C) Hospitalisation expenses.

1) only A **2) only C**
3) A and B **4) A, B and C**

प्रश्न क्र. 2 : आम आदमी बिमा योजना खालीलपैकी कोणत्या कारणांसाठी विमा सेवा पुरवते?

A) विमेदाराचा मृत्यू B) अपंगत्व C) रुग्णालया–अंतर्गत खर्च

1) फक्त A **2) फक्त C**
3) A आणि B **4) A, B आणि C**

Question no. 3 : Consider the following statements and select the correct option.

A) The Planning Commission of India is created by the inter-state-council.
B) The Finance Commission of India mainly deals with economic resource allocation between the centre and the states.

1) A True, B False **2) A False, B True**
3) Both A and B are True **4) Both A and B are False**

प्रश्न क्र. 3 : खालील विधाने विचारात घ्या व योग्य पर्याय निवडा.

अ) भारताच्या योजना आयोगाची निर्मिती आंतरराज्य मंडळाकडून केली जाते.
ब) भारताचा वित्त आयोग हा प्रामुख्याने केंद्र सरकार आणि घटक राज्ये यांच्यात आर्थिक साधनसामुग्रीच्या वाटपाशी संबंधित आहे.

1) अ बरोबर, ब चूक **2) अ चूक, ब बरोबर**
3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर **4) अ आणि ब दोन्ही चूक**

Question no. 4 : Which of the following statement/s is/are true or false?

A) The factor that affects Indian monsoon the most is 'El Nino'.
B) The onset dates of the Indian monsoon over the peninsula are earliest in the south and latest in the north

1) A – false, B – true **2) A – false, B – false**
3) A – true, B – true **4) A – true, B – false**

प्रश्न क्र. 4 : खालीलपैकी कोणते विधान/ने चूक किंवा बरोबर आहे/त?

अ) भारतीय मान्सूनवर सर्वाधिक परिणाम करणारा घटक म्हणजे एल निनो होय.
ब) भारतीय उपखंडावर मान्सूनच्या आगमनाच्या तारखा दक्षिणेकडे सर्वात आधी व उत्तरेकडे सर्वात नंतर असतात.

1) अ – चूक, ब – बरोबर **2) अ – चूक, ब – चूक**
3) अ – बरोबर, ब – बरोबर **4) अ – बरोबर, ब – चूक**

Question no. 5 : Match the following.

A Group	B Group
A) Imadshahi	1) Bijapur
B) AdilShahi	2) Golkonda
C) Qutubshahi	3) Ahmednagar
D) Nizamshahi	4) Warhad

प्रश्न क्र. 5 : जोड्या जुळवा.

A गट	B गट
A) इमादशाही	1) विजापूर
B) आदिलशाही	2) गोवळकोंडा
C) कुतुबशाही	3) अहमदनगर
D) निजामशाही	4) वऱ्हाड

1) A – 4, B – 1, C – 2, D – 3
2) A – 4, B – 1, C – 3, D – 2
3) A – 1, B – 4, C – 2, D – 3
4) A – 1, B – 4, C – 3, D – 2

Question no. 6 : Read the following statements regarding tyre bursting on highways made up of cement concrete.

A) Tyre bursting occurs due to very high speed driving, low air pressure and extra load.
B) TPMS technology alarms for low air pressure and extra load.
C) There is legal compulsion for the use of TPMS in India.

Which of the above statement/s is / are correct?

1) A and B only **2) only C**
3) only B **4) only A**

प्रश्न क्र. 6 : सिमेंट काँक्रीटपासून बनविलेल्या मार्गावरील टायर फुटण्यासंबंधी खालील विधाने वाचा.

A) वाहनाचा अती वेग, चाकातील हवेचा कमी दाब आणि अतिरिक्त भार ही टायर फुटण्याची कारणे आहेत.
B) टी. पी. एम. एस या तंत्रज्ञानामुळे चाकातील हवेच्या कमी दाबासंबंधी व अतिरिक्त भारासंबंधी धोक्याची सूचना मिळते.
C) भारतात टी. पी. एम. एस. तंत्रज्ञान वापरण्याची वैधानिक सक्ती आहे.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने योग्य आहे/आहेत?

1) A आणि B फक्त **2) फक्त C**
3) फक्त B **4) फक्त A**

Question no. 7 : Consider the following statements.

A) As the country progresses further, the manufacturing sector takes a back seat and give a way to service sector in terms of both output and employment.
B) As the country progresses further, manufacturing sector becomes increasingly a service sector.

Which of the statement/s given above is/are correct?

1) only A **2) only B**
3) Both A and B **4) neither A nor B**

प्रश्न क्र. 7 : खालील विधानांचा विचार करा.

A) जसजशी राष्ट्राची प्रगती होत जाते तसतसे उत्पादन क्षेत्र मागे पडते व सेवा क्षेत्र रोजगार व उत्पादनाच्या बाबतीत पुढे जाते.
B) जसजशी राष्ट्राची अधिक प्रगती होत जाते तसतसे उत्पादन क्षेत्र वाढत्या प्रमाणात सेवा क्षेत्र बनते.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत?

1) फक्त A **2) फक्त B**
3) A आणि B दोन्हीही **4) A आणि B दोन्हीही नाही**

Question no. 8 : Which of the following parliamentary committees is the oldest committee constituted under the Government of India Act, 1919?

1) Business and Advisory Committee
2) Privileges committee
3) Committee on Public undertakings
4) Public Accounts Committee

प्रश्न क्र. 8 : खालीलपैकी कोणती संसदीय समिती भारत सरकारच्या 1919 च्या कायद्यांतर्गत स्थापन करण्यात आली होती?

1) व्यापार आणि सल्लाविषयक समिती

2) विशेषाधिकार समिती

3) सार्वजनिक उद्योग समिती

4) लोक लेखा समिती

Question no. 9 : Which of the following Industrial belts are associated with Deccan Plateaus?

A) Hoogali – Kolkata B) Pune – Pimpri

C) Mumbai – Thane D) Madurai – Coimbatore

E) Delhi – Meerat F) Hydrabad–Secunderabad

1) A, D, B 2) E, D, C 3) F, B, D 4) F, C, A

प्रश्न क्र. 9 : खालीलपैकी कोणते औद्योगिक पट्टे दख्खनच्या पठाराशी संबंधित आहेत?

अ) हुगळी – कोलकाता ब) पुणे – पिंपरी

क) मुंबई – ठाणे ड) मदुराई – कोइम्बतूर

इ) दिल्ली – मेरठ फ) हैदराबाद – सिकंदराबाद

1) अ, ड, ब 2) इ, ड, क 3) फ, ब, ड 4) फ, क, अ

Question no. 10 : Assertion (A) : Among the numerous Rajput clans which rose into prominence in the 10th century AD, four claimed a special status and started calling themselves the 'Agnikula'.

Reason (R) : The Four 'Agnikula' clans which dominated early Rajput politics claimed descent from a mythical figure who rose out of a sacrificial fire pit near Mt. Abu.

1) A is correct, but R is wrong

2) A is wrong, but R is correct

3) Both A and R are correct and R is the correct explanation for A

4) Both A and R are correct but R is not correct explanation for A

प्रश्न क्र. 10 : विधान (A) : 10 व्या शतकात चार राजपूत घराणी प्रामुख्याने पुढे आली. त्यांना 'अग्नीकुल' म्हटले जाऊ लागले.

कारण (R) : ही चार घराणी राजपूत राजकारणात वर्चस्व गाजवू लागली. पुराणानुसार त्यांच्या पूर्वजांचा जन्म माऊंट अबूच्या अग्निहोत्रातून झालेला आहे असा त्यांचा दावा होता.

1) A हे बरोबर आहे, पण R चुकीचे आहे.

2) A हे चुकीचे, पण R हे बरोबर आहे.

3) A आणि R हे बरोबर आहेत. आणि R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.

4) A आणि R हे बरोबर आहेत पण R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण नाही.

Question no. 11 : It takes longer time to cook food on hills than on plains because .....

1) There is humidity in air on hills.

2) The atmospheric pressure is less and so boiling point is low.

3) The atmospheric pressure is high and so boiling point is low.

4) The atmospheric pressure is less and so boiling point is high.

प्रश्न क्र. 11 : डोंगराळ भागात अन्न शिजविण्यास पठारापेक्षा जास्त वेळ लागतो कारण ....

1) डोंगराळ भागातील हवेत आर्द्रता असते.

2) वातावरणीय दाब कमी असतो व म्हणून उत्कलन बिंदू कमी असतो.

3) वातावरणीय दाब जास्त असतो व म्हणून उकळ बिंदू कमी असतो.

4) वातावरणीय दाब कमी असतो व म्हणून उकळ बिंदू जास्त असतो.

Question no. 12 : 'SMP' stands for .....

1) Statutory Minimum Price

2) Standard Minimum Price

3) Selling Minimum Price

4) None of the above

प्रश्न क्र. 12 : 'एस एम पी' चे पूर्ण रूप ..... हे आहे.

1) स्टॅच्युटरी मिनिमम प्राईस 2) स्टँडर्ड मिनिमम प्राईस

3) सेलिंग मिनिमम प्राईस 4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

Question no. 13 : Consider the following statements and select the correct alternative.

A) The Election Commission of India in not concerned with the election to local governments.

B) The Election Commission of India, now is a multi-member body.

C) The decisions of the Election Commission of India can be challenged in the High Courts and the Supreme Court of India.

1) A and B are true, C is false

2) A and C are true and B is false

3) A, B and C are true

4) A is false and B, C are true

प्रश्न क्र. 13 : खालील विधाने विचारात घ्या आणि योग्य पर्याय निवडा.

अ) भारताच्या निवडणूक आयोगाचा स्थानिक शासन संस्थांच्या निवडणुकींशी संबंध नसतो.

ब) सध्या भारताचा निवडणूक आयोग बहुसदस्यीय आहे.

क) भारताच्या निवडणूक आयोगाच्या निर्णयांना उच्च न्यायालयात तसेच सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देता येते.

1) अ आणि ब बरोबर, क चूक

2) अ आणि क दोन्ही बरोबर, ब चूक

3) अ, ब आणि क तिन्ही विधाने बरोबर

4) अ चूक, ब आणि क बरोबर

Question no. 14 : Why have airways replaced seaways as major mode of international travel?

A) Air travel saves lot of time

B) Sealanes have become more unsafe due to rising piracy.

C) Airways are more efficient.

D) The over-all standard of living of people has gone up.

E) Airways are most suitable to modern way of life.

F) Importance of waterways decreased rapidly after the fall of British empire.

प्रश्न क्र. 14 : आंतरराष्ट्रीय प्रवासाचे प्रमुख साधन म्हणून वायूमार्गाने जलमार्गाचे स्थान का मिळवले आहे?

A) हवाई प्रवासामुळे भरपूर वेळ वाचतो.

B) वाढत्या सागरी चाचेगिरीमुळे जलप्रवास धोक्याचा बनला आहे.

C) वायूमार्ग अधिक कार्यक्षम आहेत.

D) लोकांचे सर्वसाधारण राहणीमान सुधारले आहे.

E) आधुनिक जीवनपद्धतीला वायूमार्ग हे योग्य साधन आहे.

F) ब्रिटिश साम्राज्याच्या लयानंतर जलमार्गाचे महत्त्व वेगाने घटले आहे.

1) F, A, B, D **2) B, F, E, C**
3) A, C, D, E **4) F, C, B, A**

Question no. 15 : Which one of the following statements did not form a part of the contribution of Marthwada in the struggle for the liberation of Hyderabad ?

1) Swami Ramanand Tirth, Govindbhai Shroff, Babasaheb Paranjape played a significant role.
2) Students participated in the struggle through the 'Vande Materam' Movement.
3) Ashatai Waghmare, Dagdabai Shelake took part in the struggle for liberation.
4) In this historic struggle Vishwanath Lavande, Peter Alvares and others embraced martyrdom.

प्रश्न क्र. 15 : खालीलपैकी कोणते विधान हैदराबाद मुक्तिसंग्रामातील मराठवाडा च्या योगदानाचा भाग नाही?

1) स्वामी रामानंद तीर्थ, गोविंद भाई श्रॉफ, बाबासाहेब परांजपे यांनी मौलिक योगदान दिले.
2) वंदेमातरम चळवळीद्वारे विद्यार्थी हैदराबाद मुक्तिलढ्यात सहभागी झाले.
3) हैदराबाद मुक्ति संग्रामात आशाताई वाघमारे, दगडाबाई शेळके या महिलांचा सक्रिय सहभाग होता.
4) या ऐतिहासिक लढ्यात विश्वनाथ लवंदे, पीटर अल्वारिस इत्यादींनी हौतात्म्य पत्करले.

Question no. 16 : A Rain drop is spherical in shape because of .....

1) surface tension. **2) capillary action.**
3) atmospheric pressure. **4) viscosity.**

प्रश्न क्र. 16 : पाण्याचा थेंब हा ..... मुळे गोलाकार असतो.

1) पृष्ठीय ताण **2) केशाकर्षण**
3) वातावरणीय दाब **4) विष्यंदता**

Question no. 17 : According to Census 2011, states with the highest and lowest density of population are .....

1) Bihar and Arunachal Pradesh
2) Uttar Pradesh and Mizoram
3) West Bengal and Sikkim
4) Uttar Pradesh and Manipur

प्रश्न क्र. 17 : 2011 च्या जनगणनेनुसार, सर्वात जास्त व सर्वात कमी लोकसंख्येची घनता असणारी राज्ये .....

1) बिहार व अरुणाचल प्रदेश **2) उत्तर प्रदेश व मिझोराम**
3) पश्चिम बंगाल व सिक्कीम **4) उत्तर प्रदेश व मणिपूर**

Question no. 18 : Now that "None of the Above" (NOTA) option would appear on the electronic voting machine. What would be its consequence ?

1) Defeat of undesirable candidates
2) Rejected candidates would be declared as disqualified
3) If "None of the Above" option votes exceed 50% limit, reelection will be held.
4) None of the Above

प्रश्न क्र. 18 : आता इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्रावर "यापैकी कोणी नाही" हा पर्याय उपलब्ध होणार आहे. त्याचा परिणाम काय होईल?

1) नको असलेल्या उमेदवाराचा पराभव होईल.
2) नकार मिळालेले उमेदवार अपात्र ठरतील.
3) "यापैकी कोणी नाही" पर्यायाची मतसंख्या 50% पेक्षा अधिक झाल्यास पुन्हा निवडणूक होईल.
4) यापैकी काही नाही.

Question no. 19 : Which of the following is/are correct statement/s?

a) Loess deposits in China have been derived from sand blown from Gobi desert.

b) Solution holes ore located in limestone region.

c) Basalt rock is Maharashtra is an igneous intrusive rock.

d) Potholes are created is river bed

1) only d **2) a, b and c together**
3) a, b and d together **4) b, c and d together**

प्रश्न क्र. 19 : खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने सत्य आहे/आहेत?

a) चीनमधील लोएस मैदान हे गोबी वाळवंटातून वाहून आलेल्या व निक्षेपित झालेल्या वाळूमुळे तयार झालेले आहे.

b) विलयछिद्रे ही चुनखडकाच्या प्रदेशात आढळतात.

c) बेसाल्ट हा महाराष्ट्रातील अंतनिर्मित अग्निज खडक आहे.

d) कुंभगर्ता हे नदी पात्रात तयार होतात.

1) फक्त d **2) a, b व c एकत्र**
3) a, b व d एकत्र **4) b, c व d एकत्र**

Question no. 20 : Who declared, "The only hope for India, is from the masses. The upper classes are physically and morally dead."

1) G. K. Gokhale **2) Narayan Guru**
3) Swami Vivekananda **4) R. G. Bhandarkar**

प्रश्न क्र. 20 : "सामान्य जनता हीच भारतासाठी एकमेव आशा आहे कारण उच्चवर्णीय हे शारीरिक व नैतीकदृष्ट्या मेलेले आहेत."
असे कोणी जाहीर केले?

1) जी. के गोखले **2) नारायण गुरु**
3) स्वामी विवेकानंद **4) आर. जी. भांडारकर**

Question no. 21 : To an astronaut on moon, the sky appears .....

1) bright white. **2) deep blue.**
3) bright red. **4) pitch dark.**

प्रश्न क्र. 21 : अंतराळवीरांना चंद्रावरून आकाश ..... दिसते.

1) पांढरे शुभ्र **2) गडद निळे** **3) लाल भडक** **4) काळे कुट्ट**

Question no. 22 : The term 'demographic gap' signifies the difference in .....

1) sex ratio **2) age**
3) child / women ratio **4) the birth and death rate**

प्रश्न क्र. 22 : 'लोकसंख्या पोकळी' ही संज्ञा कशातील फरक दर्शवते?

1) लिंग गुणोत्तर **2) वय**
3) बाल/महिला गुणोत्तर **4) जन्म व मृत्यू दर**

Question no. 23 : Which of the following commission was not meant for the centre state relations ?

1) Sarkaria Commission
2) Rajamannar Commission
3) Kalelkar Commission
4) Punchi Commission

प्रश्न क्र. 23 : खालीलपैकी कोणता आयोग केंद्र राज्य संबंधांबद्दल नव्हता?

1) सरकारिया आयोग **2) राजमन्नार आयोग**
3) कालेलकर आयोग **4) पंच्छी आयोग**

Question no. 24 : Identify the correct signs and symbols used in Indian topographical maps.

प्रश्न क्र. 24 : खालीलपैकी भारतीय स्थलदर्शक नकाशात वापरली जाणारी सांकेतिक चिन्हे व खुणा ओळखा.

A) B) C) +

D) E) × F)

1) E A F **2) F A D** **3) B A D** **4) C E B**

Question no. 25 : ..... advocated the view that, "The providence had ordained that the English were to rule India."

1) Lord Elgin **2) Lord Dufferin**
3) Lord Curzon **4) Lord Hardinge**

प्रश्न क्र. 25 : "दैवीसंकेत असा आहे की ब्रिटिश भारतावर राज्य करतील." हे विधान कोणी केले ?

1) लॉर्ड एल्गिन **2) लॉर्ड डफरिन**
3) लॉर्ड कर्झन **4) लॉर्ड हार्डिंग्ज**

Question no. 26 : Identify the wrong statement/s out of the following.

A) Crutzen, Molina and Sherwood shared Nobel Prize of 1995 for their work on CFC gases.
B) In Montrial protocol, it is agreed by many countries to stop production of CFC gases.
C) CFC gases are poisonous to human health and are inflammable.

1) A and B **2) only C** **3) B and C** **4) only A**

प्रश्न क्र. 26 : खालीलपैकी चुकीचे विधान/विधाने ओळखा.

A) क्रूटझेन, मोलिना आणि शेरवूड यांना सी. एफ. सी वायूंच्या संबंधी संशोधन कार्याबद्दल 1995 चा नोबेल पुरस्कार प्राप्त झाला.
B) मॉंट्रियल करारानुसार, बहुतेक देशांनी सी. एफ. सी. वायूंचे उत्पादन बंद करण्याचे मान्य केले.
C) सी. एफ. सी. वायू मानवी आरोग्यासाठी विषारी असून ज्वालाग्राही आहेत.

1) A आणि B **2) फक्त C** **3) B आणि C** **4) फक्त A**

Question no. 27 : In India,

A) Plan expenditure consists of those schemes which are part of the Five Year Plan.
B) Maintenance of assets created under plan schemes is also part of the plan expenditure.

Which of the above statements is / are correct?

1) only A **2) only B**
3) Both A and B **4) neither A nor B**

प्रश्न क्र. 27 : भारतामध्ये –

A) पंचवार्षिक योजनांतर्गत विविध योजनांचा समावेश योजना खर्चात होतो.
B) या योजनांमधून निर्माण झालेल्या मालमत्तांचा देखभाल खर्चही योजना खर्चात असतो.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने योग्य आहे/आहेत?

1) फक्त A **2) फक्त B**
3) A आणि B दोन्ही **4) A आणि B दोन्ही नाही**

Question no. 28 : Which of the following imposed obligations on India and Pakistan "to settle their differences by peaceful means through bilateral negotiations."

1) Tashkent Declaration **2) Lahore Declaration**
3) Agra Summit **4) Simla Pact**

प्रश्न क्र. 28 : खालीलपैकी कोणत्या दस्तावेजाने भारत आणि पाकिस्तान यांच्यावर "त्यांच्यातील मतभेद द्विपक्षीय वाटाघाटीच्या द्वारे शांततेच्या मार्गाने सोडवण्याचे" बंधन घातले ?

1) ताश्कंद करार **2) लाहोर करार**
3) आग्रा शिखर परिषद **4) सिमला करार**

Question no. 29 : Read the following statements and select the correct answer.

A) Tropical deserts lie on the western margin of the continent.
B) These deserts lie within the limits of trade winds.

1) A is true, B is false
2) B is true and A is false
3) A is correct, B is not a correct explanation of A
4) B is true and A is associated with B

प्रश्न क्र. 29 : खालील विधानांचा अभ्यास करून योग्य ते उत्तर शोधा.

A) उष्णकटिबंधीय वाळवंटे खंडाच्या पश्चिम भागात आढळतात.
B) ही वाळवंटे व्यापारी वाऱ्यांच्या क्षेत्रात आढळतात.

1) A बरोबर आहे, B चूक आहे.
2) B बरोबर आहे परंतू A चूकीचे आहे.
3) A बरोबर आहे परंतू B हे त्याचे कारण नाही.
4) B बरोबर आहे आणि A चा B शी संबंध आहे.

Question no. 30 : Which one of the following schools of art, thrived during the post-Asokan period?

A) Gandhara B) Sarnath C) Mathura
D) Amravati E) Nagara

1) A and D **2) A, B, C and D**
3) B and E **4) A, C and B**

प्रश्न क्र. 30 : अशोकानंतरच्या काळात कलेच्या कोणत्या विद्याशाखा टिकून राहिल्या?

A) गांधार B) सारनाथ C) मथुरा
D) अमरावती E) नागर

1) A आणि D **2) A, B, C आणि D**
3) B आणि E **4) A, C आणि B**

Question no. 31 : Artificial light can .....

1) bring about photosynthesis.
2) cannot bring about photosynthesis.
3) destroy chlorophyll.
4) Synthesise chlorophyll.

प्रश्न क्र. 31 : कृत्रिम प्रकाशामुळे .....

1) प्रकाशसंश्लेषण घडून येऊ शकते.
2) प्रकाशसंश्लेषण घडून येऊ शकत नाही.
3) हरितद्रव्य नष्ट होते.
4) हरितद्रव्याचे संश्लेषण होते.

Question no. 32 : Minimum Alternative Tax is imposed on –

A) Personal income B) Corporate income
C) Book profit D) Net profit

Select correct answer.

1) A and B **2) B and D**
3) C and D **4) A, B, C and D**

प्रश्न क्र. 32 : किमान पर्यायी कर ..... यावर आकारला जातो.

A) व्यक्तिगत उत्पन्न B) निगम उत्पन्न

C) पुस्तकी नफा D) निव्वळ नफा

योग्य उत्तराची निवड करा.

1) A आणि B **2) B आणि D**

3) C आणि D **4) A, B, C आणि D**

Question no. 33 : Which of the following statements indicate the difference between Intelligence Bureau(IB) and RAW (Research and Analysis Wing)?

1) IB is under the control of the Ministry of Home Affairs. RAW is under the control of the Prime Minister.

2) IB gathers domestic intelligence, RAW gathers external intelligence.

3) IB and RAW have separate legal status accorded by the centre and the states respectively.

4) IB enjoys greater autonomy and prestige than RAW

1) 1 and 4 2) 2 and 3 3) 1 and 2 4) 2 and 4

प्रश्न क्र. 33 : इंटेलिजन्स ब्युरो आणि रॉ (Research and Analysis wing – RAW) यांच्यातील फरक दाखविणारे विधान कोणते?

1) इंटेलिजन्स ब्युरो गृहखात्याच्या नियंत्रणाखाली असते तर रॉ (RAW) पंतप्रधानांच्या नियंत्रणाखाली असते.

2) इंटेलिजन्स ब्युरो देशांतर्गत गुप्तवार्ता संकलित करते. तर रॉ (RAW) बाह्य गुप्तवार्ता संकलित करते.

3) आयबी (IB) आणि रॉ (RAW) या दोन्ही संस्थांना अनुक्रमे केंद्रशासनाने व राज्यशासनाने वैधानिक दर्जा दिला आहे.

4) आयबी या संस्थेला रॉ (RAW) पेक्षा अधिक स्वायत्तता व प्रतिष्ठा आहे.

1) 1 आणि 4 **2) 2 आणि 3**

3) 1 आणि 2 **4) 2 आणि 4**

Question no. 34 : The name of the fundamental particles for the discovery of which this years Nobel Prize has been awarded is associated with which of the following Indian scientist ?

1) S. N. Bose **2) P. C. Roy**

3) P. C. Bose **4) C. N. R. Rao**

प्रश्न क्र. 34 : ज्या मूलभूत कणांच्या शोधाबद्दल यावर्षीचे नोबेल पारितोषिक देण्यात आले त्यांचे नाव खालीलपैकी कोणत्या भारतीय शास्त्रज्ञाशी जोडले गेले आहे ?

1) एस्. एन्. बोस **2) पी. सी. रॉय**

3) पी. सी. बोस **4) सी. एन्. आर. राव**

Question no. 35 : "The Ancient Geography of India", "The Book of Indian Eras" and "Coins of Ancient India", were books written by which of the directors of the Archaeological Survey of India?

1) Sir William Jones

2) Sir John Marshall

3) Dr. James Burgess

4) Sir Alexander Cunningham

प्रश्न क्र. 35 : "द ॲनसेंटजॅओग्रॉफी ऑफ इंडिया", "द बुक ऑफ इंडियन एराज्", "कॉईन्स् ऑफ ॲन्सिइन्ट इंडिया" ही पुस्तके आर्किऑलॉजिकल सर्व्हे ऑफ इंडियाच्या ..... या संचालकाने लिहिलेली आहेत.

1) सर विल्यम जोन्स् **2) सर जॉन मार्शल**

3) डॉ. जेम्स बर्गेस **4) सर अलेक्झांडर कनिंगहॅम**

Question no. 36 : Which of the following is a difference between a food chain and a food web?

1) Food chain involves only plants while food web involve only animals.

2) Food chain involves only animals while food web involve plants.

3) Food chains are linear and food webs are complex.

4) Food chains are complex and food webs are linear.

प्रश्न क्र. 36 : अन्नसाखळी आणि अन्नजालिका ह्यातील फरक दर्शविणारा पर्याय खालीलपैकी कोणता?

1) अन्न साखळीत केवळ वनस्पतींचा आणि अन्नजालिकेत केवळ प्राण्यांचा समावेश होतो.

2) अन्न साखळीत फक्त प्राण्यांचा तर अन्नजालिकेत वनस्पतींचा समावेश होतो.

3) अन्नसाखळ्या रेखीय असतात आणि अन्नजालिका जटिल असतात.

4) अन्नसाखळ्या जटिल असतात आणि अन्नजालिका रेखीय असतात.

Question no. 37 : The new name of Agriculture Price Commission is .....

1) Agriculture Expenditure and Price Commission

2) Agriculture Expenditure Commission

3) Rural Price Commission

4) None of the above

प्रश्न क्र. 37 : कृषी मूल्य आयोगाचे नवीन नाव ..... आहे.

1) कृषी खर्च आणि किंमत आयोग

2) कृषी खर्च आयोग

3) ग्रामीण किंमत आयोग

4) यापैकी एकही नाही.

Question no. 38 : When did the International Criminal Court become operational ?

1) July 2002 **2) August 2003**

3) March 2001 **4) November 2000**

प्रश्न क्र. 38 : आंतरराष्ट्रीय फौजदारी न्यायालय केव्हापासून कार्यान्वित झाले?

1) जुलै 2002 **2) ऑगस्ट 2003**

3) मार्च 2001 **4) नोव्हेंबर 2000**

Question no. 39 : ..... Gas is generally used in electric lamps to enhance their efficiency.

1) Helium 2) Krypton 3) Neon 4) Argon

प्रश्न क्र. 39 : ..... वायु विद्युत दिव्याची कार्यक्षमता वाढविण्यास मदत करतो.

1) हेलिअम 2) क्रिप्टॉन 3) निऑन 4) अरगॉन

Question no. 40 : Consider the following statements :

A) Rigveda give elaborate details of the King's administration of justice.

B) Atharva Veda mentions garments (Dursa) and goat skin (Ajina) as articles of trade.

Which of the statements given above is / are correct ?

1) A only **2) B only**

3) Both A and B **4) Neither A nor B**

प्रश्न क्र. 40 : खालील विधाने विचारात घ्या.

A) वेदामध्ये राजाच्या न्याय प्रशासनाबद्दल सविस्तर वर्णन आहे.

B) अथर्ववेदामध्ये वस्तु (दर्सा) आणि बकऱ्याच्या कातड्याचा (अजना) व्यापाराचा उल्लेख केलेला आहे.

खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत?

1) फक्त A **2) फक्त B**

3) A व B दोन्हीही बरोबर **4) दोन्हीही नाही**

Question no. 41 : Match the following columns.

I	II	III
Name of Nobel laureates	**Year**	**Subject**
1) Ravindranath Tagore	5) 2007	9) Literature
2) C. V. Raman	6) 1913	10) Physics
3) Venkatraman Ramkrishnan	7) 1930	11) Peace
4) Rajendra Pachauri	8) 2009	12) Chemistry

प्रश्न क्र. 41 : खालील तिहेरी जोड्या जुळवा.

I	II	III
नोबेल	**वर्ष**	**विषय**
1) रविंद्रनाथ टागोर	5) 2007	9) साहित्य
2) सी. व्ही. रामन	6) 1913	10) पदार्थविज्ञान
3) वेंकटरमन रामकृष्णन	7) 1930	11) शांतता
4) राजेंद्र पचौरी	8) 2009	12) रसायनशास्त्र

1) 1 → 6 → 9, 2 → 7 → 10, 3 → 8 → 12, 4 → 5 → 11

2) 1 → 7 → 11, 2 → 6 → 11, 3 → 5 → 10, 4 → 8 → 9

3) 1 → 8 → 10, 2 → 5 → 12, 3 → 6 → 11, 4 → 7 → 9

4) 1 → 5 → 12, 2 → 8 → 9, 3 → 7 → 10, 4 → 6 → 11

Question no. 42 : Mid–day Meal Scheme was introduced in the year .....

प्रश्न क्र. 42 : मध्यान्ह भोजन योजना ..... या वर्षापासून सुरू करण्यात आली.

1) 1995 **2) 1996** **3) 1997** **4) 1998**

Question no. 43 : The idea of shadow cabinet has not taken shape in India. This is due to the .....

1) parliamentary system

2) multi–party system

3) Federal system

4) Single dominant party system

प्रश्न क्र. 43 : भारतात पर्यायी मंत्रीमंडळाच्या (shadow cabinet) संकल्पनेने आकार घेतला नाही. याचे कारण .....

1) संसदीय शासनपद्धती **2) बहुपक्ष पद्धती**

3) संघराज्य पद्धती **4) एक–प्रबळ पक्ष पद्धती**

Question no. 44 : The Shrikrishna Committee on Telangana issue had recommended following solutions : Which one of them was the 'best workable' according to this committee?

1) Maintain Status Quo

2) Bifurcation of the state into Seemandhra and Telangana

3) Hyderabad to be declared as a Union territory

4) To setup a separate 'Telangana Regional Council' within Andhra Pradesh.

प्रश्न क्र. 44 : तेलंगण राज्याच्या निर्मितीविषयी नेमलेल्या श्रीकृष्ण समितीने समस्येच्या निराकरणासाठी खालील उपाय सुचविले. त्यापैकी त्या समितीच्या मते सर्वोत्तम पर्याय कोणता होता?

1) यथास्थिती राखणे

2) सीमांध्र व तेलंगणा अशी राज्याची विभागणी करणे

3) हैदराबादला केंद्रशासित प्रदेशाचा दर्जा देणे

4) आंध्र प्रदेशामध्ये स्वतंत्र तेलंगण प्रादेशिक परिषदेची स्थापना करणे

Question no. 45 : Sir Robert Clive committed suicide in 1775 because .....

1) He failed to govern the Indian possessions properly

2) He had to pay for the money which he had misappropriated.

3) He was found guilty by the House of Commons

4) He wanted to escape popular ignominy

प्रश्न क्र. 45 : सर रॉबर्ट क्लाईव्ह याने 1775 मध्ये आत्महत्या केली, कारण .....

1) त्याला दिलेल्या भारतीय कामात अपयश आले.

2) पैशाच्या केलेल्या अपहाराबद्दल त्यास भरपाई करावयाची होती.

3) हाऊस ऑफ कॉमन्स मध्ये तो दोषी ठरला.

4) लोकक्षोभापासून वाचण्यासाठी

Question no. 46 : A transformer is a device which .....

1) produce electricity

2) step up or step down DC voltage

3) step up or step down AC voltage

4) change current density

प्रश्न क्र. 46 : रोहित्राचे कार्य ..... हे आहे.

1) विद्युत निर्मिती

2) DC विभवांतर कमी जास्त करणे

3) AC विभवांतर कमी जास्त करणे

4) विद्युत प्रवाहाची घनता बदलणे

Question no. 47 : The Programme announced for minorities in India is called as –

A) Antyodaya Programme

B) Prime Minister Rozgar Yojana

C) 15 point programme

D) 20 point programme

1) only A **2) only C**

3) only D **4) A, C and D**

प्रश्न क्र. 47 : भारतात अल्पसंख्याकांसाठी असलेला कार्यक्रम खालीलपैकी कोणत्या नावाने ओळखला जातो?

अ) अंत्योदय कार्यक्रम

ब) पंतप्रधान रोजगार योजना

क) 15 कलमी कार्यक्रम

ड) 20 कलमी कार्यक्रम

1) फक्त अ **2) फक्त क**

3) फक्त ड **4) अ, क आणि ड**

Question no. 48 : Which one of the objectives mentioned below is outside the objectives of MGNREGA?

1) to augment wage employment
2) to enhance wage earning capacity of the rural poor.
3) Financial inclusion of the poor
4) Financial inclusion of the urban poor

प्रश्न क्र. 48 : खालील नमूद केलेल्या उद्दिष्टांपैकी कोणते उद्दिष्ट महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या उद्दिष्टांबाहेरचे आहे?

1) वेतनाशी जोडलेला रोजगार वाढवणे.
2) ग्रामीण भागातील गरीब जनतेची वेतन मिळवण्याची क्षमता वाढविणे.
3) गरीबांचे आर्थिक समावेशन
4) शहरी गरीबांचे आर्थिक समावेशन

Question no. 49 : An echo of sound can be distinctly heard when you are standing away from a wall by .....

1) 8 meter 2) 4 meter 3) 12 meter 4) 17 meter

प्रश्न क्र. 49 : भिंती पासून ..... अंतरावर उभे असताना आपल्याला प्रतिध्वनी स्पष्ट ऐकू येतो.

1) 8 मीटर 2) 4 मीटर 3) 12 मीटर 4) 17 मीटर

Question no. 50 : The delimitation commission is required to readjust the division of territorial constituencies of the seats in the Lok Sabha and Vidhan Sabha. This work is based on which of the following ?

1) Census report of 1971
2) Annual report of the Election Commission of India.
3) Census report of 2001
4) Report of the National Sample Survey organisation of India

प्रश्न क्र. 50 : लोकसभा आणि विधानसभांच्या जागांच्या मतदार संघांची पुनर्रचना करण्याचे काम परिसीमन आयोग (Delimitation Commission) करते. खालीलपैकी कोणत्या आधारावर हे कार्य आयोग करते?

1) 1971 चा जनगणना अहवाल
2) भारताच्या निवडणूक आयोगाचा वार्षिक अहवाल
3) 2001 चा जनगणना अहवाल
4) भारताच्या राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण संघटनेचा अहवाल

PART – II / भाग – 2

Question nos. 51 to 53 : Read the following passage carefully and answer the questions that follow.

Modern biotechnology, especially the creation of genetically modified crops, is often presented as a magic solution or universal panacea for the problem of poverty, inadequate nutrition and even environmental degradation across the world. Conversely, there are people who present the picture of tech generated monsters and major human health hazards being created by science. Many of the technological changes currently in the process of being utilised in agriculture can have unforeseen consequences and their safety and future viability are far from secure. The reality, as always, is far more complex than either of these two extremes. Even today the total food production in the world is adequate to feed the hungry of the world. The problem is rather one of unequal distribution, which deprives a large part of the population of even their minimal nutritional requirements. Similarly farmers, especially in developing countries face many problems such as lack of infrastructure, poor or unstable market access, volatile input and output prices etc. that biotechnology does not address, much less solve.

It is true that transgenic plants can offer a range of benefits which are above and beyond those which emerge from more traditional innovations in cultivation. It is suggested that such new technology offers more effective pest resistance of seeds and crops through genetic control mechanisms, which also reduces the need for pesticide use and leads to improved yield. A basic question, of course, is whether the new GM technology is safe, and whether this is absolutely crucial since the effects may only be known much later. The jury is still very much out on this matter and the controversy does not appear to be resolved quickly. The trouble is that most governments in developing countries have relatively low food and beverage regulatory standards, and public systems for monitoring and surveillance of such items are poor or non–existent. This leaves them open for entry and even dumping of a range of agricultural products of the new technology, which may not pass regulatory standards in the more developed countries.

51 : Which of the following is not true in context of the passage?

1) Scientists have been dumping new products in the market in the absence of regulatory standards.
2) Genetically modified crops are a magic solution for the problem of poverty.
3) Total food production in the world is adequate to feed the hungry of the world.
4) None of the above.

52 : Which of the following is the advantage of Biotechnology ?

1) It addresses the problems of the farmers especially in developing countries.
2) It offers more effective pest resistance and gives improved yield.
3) It is safe.
4) All of the above.

53 : The author of the passage .....

1) **is in favour of the use of biotechnology.**
2) **says that improvement in the infrastructural facilities will not help much.**
3) **encourages framing regulatory standards and public systems for monitoring and surveillance of genetically modified food.**
4) **All of the above**

प्रश्न क्र. 51 ते 53 : पुढील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.

दारिद्र्य, अपुरे पोषण व पर्यावरणाचा ऱ्हास या समस्यांवर एक वैश्विक चमत्कारिक रामबाण उपाय म्हणून आधुनिक जनुकीय तंत्रज्ञान किंवा जनुकीय सुधारित पिकांचे उत्पादन यांस प्रस्तुत केले जाते. याउलट अशीही माणसे आहेत जी तंत्रज्ञानाद्वारे निर्मित राक्षस तसेच विज्ञानाद्वारे निर्मित मानवी आरोग्यासाठीचे मोठे धोके यांचे चित्र प्रस्तुत करतात. कृषि क्षेत्रात सध्या वापरात येत असलेल्या अनेक तांत्रिक बदलांचे अभूतपूर्व परिणाम होऊ शकतात व त्यांची सुरक्षितता व भविष्यातील व्यवहार्यता अजिबात सुरक्षित नाही. वास्तव मात्र या दोनही टोकाच्या भूमिकांपेक्षा अधिक जटिल आहे. आजही जागतिक संपूर्ण अन्नाचे उत्पादन हे जगातील समस्त भूकेल्यांना घास भरविण्यास पुरेसे आहे. मूळ प्रश्न असमान वितरणाचा आहे ज्यामुळे लोकसंख्येच्या एका मोठ्या भागाला पोषणाच्या किमान गरजेपासून वंचित रहावे लागते. विकसनशील देशांमधील शेतकऱ्यांना विविध समस्यांना तोंड द्यावे लागते जसे पायाभूत सुविधांचा अभाव, बाजारपेठांना असणारी अपुरी व अस्थिर प्रवेश व्यवस्था, किंमतीची अस्थिरता किंवा लहरीपणा इ. या समस्यांना जनुकीय तंत्रज्ञान दूर तर करीत नाहीच. साधे संबोधितही करीत नाही. परंपरागत शेतीमधील नाविण्यपूर्ण आधुनिक शोधांमुळे होणाऱ्या विविध लाभांपेक्षा जनुकीय पद्धतीने सुधारित रोपे विविध फायदे देतात असे नवीन तंत्रज्ञान जनुकीय नियंत्रण तंत्राद्वारे अधिक प्रभावी पद्धतीने बियाणे आणि पिकांना कीटकांपासून प्रतिबंधित ठेवते. यामुळे किडनाशकांच्या वापराची गरज कमी भासते व पीक सुधारित मिळते.

या तंत्रज्ञानाचे परिणाम खूप उशिरा लक्षात येत असल्यामुळे जनुकीय तंत्रज्ञान पुरेसे सुरक्षित व मोलाचे आहे की नाही हा मूलभूत प्रश्न निर्माण झाला आहे. न्यायपालिका या विषयावर गांभीर्याने चर्चा करीत आहे. परंतु हा वाद लवकर संपेल असे वाटत नाही. विकसनशील देशांमधील सरकारांमध्ये तुलनेने अन्न व पेये यासंबंधी नियामक मानदंड आणि सार्वजनिक निरीक्षण व नियंत्रण व्यवस्था निकृष्ट आहे किंवा अस्तित्वातच नाही ही खरी समस्या आहे. नवीन तंत्रज्ञानाने निर्मित केलेला शेतमाल जो विकसित देशांमध्ये नियामक मानकांच्या निकषांवर बाद ठरला आहे तो विकसनशील देशात टाकून दिला जात आहे.

51 : उताऱ्याच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान खरे नाही?

1) **नियामक मानके अस्तित्त्वात नसल्यामुळे शास्त्रज्ञ बाजारपेठेमध्ये नवीन उत्पादने टाकून देतात.**
2) **जनुकीय सुधारित पिके दारिद्र्याच्या समस्येवर एक आश्चर्यकारक उपाय आहेत.**
3) **जगातील एकूण अन्न उत्पादन जगातील सर्व भुकेल्यांना घास भरविण्यास पुरेसे आहे.**
4) **वरीलपैकी कोणतेही पर्याय नाही.**

52 : जैवतंत्रज्ञानाचे खालीलपैकी कोणते फायदे आहेत?

1) **विकसनशील देशांच्या शेतकऱ्यांच्या समस्यांना संबोधित करणे.**
2) **अधिक प्रभावी कीड प्रतिबंधन करून उत्पन्नात वाढ होणे.**
3) **हे तंत्रज्ञान सुरक्षित आहे.**
4) **वरील सर्व**

53 : उताऱ्याचा लेखक .....

1) **जैवतंत्रज्ञानाच्या वापराचा पक्षधर आहे.**
2) **पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा करून विशेष फायदा होणार नाही असे मानतो.**
3) **सार्वजनिक व्यवस्था व नियामक मानके बनविण्याचा पुरस्कार करीत आहे जे जनुकीय पध्दतीने सुधारित अन्नावर नियंत्रण ठेवेल.**
4) **वरीलपैकी सर्व पर्याय**

Question nos. 54 to 56 : Read the following passage carefully and answer the questions that follow.

As matters stand today, many teachers are unable to do the best of which they are capable. For this there are a number of reasons, some more or less accidental, others very deep–seated. To begin with the former, most teachers are overworked and are compelled to prepare their pupils for examinations rather than to give them a liberalizing mental training. The people who are not accustomed to teaching – and this includes practically all educational authorities – have no idea of the expense of spirit that it involves. Clergymen are not expected to preach sermons for several hours every day, but the analogous effort is demanded of teachers. The result is that many of them become harassed and nervous, out of touch with recent work in the subjects that they teach, and unable to inspire their students with a sense of the intellectual delights to be obtained from new understanding and new knowledge. This, however, is by no means the bravest matter. In most countries certain opinions are recognized as correct, and others as dangerous. Teachers whose opinions are not correct are expected to keep silent about them. If they mention their opinions it is propaganda, while the mentioning of correct opinions is that the inquiring young too often have to go outside the classroom to discover what is being taught by the most vigorous minds of their own time. There is a subject called civics, in which, perhaps more than in any other, the teaching is expected to be misleading. The young are taught a sort of copybook account of how public affairs are supposed to be conducted, and are carefully shielded from all knowledge as to how in fact they are conducted. When they grow up and discover the truth, the result is too often a complete cynicism in which all public ideals are lost; whereas if they had been taught the truth carefully and with proper comment at an earlier age they might have become men able to combat evils in which, as it is, they acquiesce with a shrug.

54 : Which of the following statements is true ?

1) **Educational authorities are effective teachers**
2) **In all countries, certain opinions are recognised as correct**
3) **Civics is unnecessarily taught in some context**
4) **Most teachers are forced to prepare their students for examinations.**

55 : The author regrets the fact that .....

1) **Clergymen are not expected to preach everyday.**
2) **Many teachers are not able to realise their full potential.**
3) **Some teachers are better than the others.**
4) **Teachers are expected to train students' mind.**

56 : Choose the most appropriate title for the passage from the following.

1) **Teaching as a noble profession**
2) **Clergymen versus teachers**
3) **Difficulties faced by the teachers**
4) **Combating the evils of society.**

प्रश्न क्र. 54 ते 56 : पुढील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.

आजची वस्तुस्थिती पाहता लक्षात येते की अनेक शिक्षकांना त्यांच्याकडे असलेल्या क्षमतांचा पुरेपूर वापर करणे शक्य होत नाही. याची कारणे काही अपघाती आहेत व इतर कारणे खूप गंभीर व खोल आहेत. अधिकांश शिक्षकांवर कामाचा भार जरूरी पेक्षा जास्त आहे व त्यांना विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठीच केवळ तयार करण्यास भाग पाडले जाते, विद्यार्थ्यांना उदारतावादी बौद्धिक प्रशिक्षण देण्यासाठी नव्हे. ज्या लोकांना शिकविण्याची सवय नाही. (यामध्ये जवळपास शिक्षण क्षेत्रातील सर्व अधिकारी येतात) त्यांना याची जाणीव नाही की शिक्षण देण्याच्या प्रक्रियेत केवढे आत्मिक बळ खर्ची पडते. पाद्रींनी दररोज तासनतास धार्मिक उपदेश करावा अशी अपेक्षा नाही परंतु अशी अपेक्षा शिक्षकांकडून मात्र केली जाते. परिणामस्वरूप बरेच शिक्षक त्रस्त व निराश होऊन जातात कारण त्यांच्या विषयामध्ये झालेल्या नवीन बदलांशी व संशोधनांशी त्यांचा काही संबंध राहत नाही. नवीन ज्ञानापासून येणाऱ्या बौद्धिक आनंदाच्या भावनेने मुलांना प्रेरित ही करता येत नाही. अधिकांश देशामध्ये काही मते बरोबर किंवा सत्य मानली जातात व इतर मते धोकादायक मानली जातात. ज्या शिक्षकांची मते अयोग्य आहेत त्यांनी आपल्या मतांविषयी मौन पाळणे अपेक्षित आहे. जर त्यांनी आपली मते मांडली तर त्यास प्रचार मानण्यात येते. कारण योग्य मत मांडण्याचा अर्थ असा की जिज्ञासू तरुण विद्यार्थी सुद्धा शालेय वर्गामध्ये बाहेरच्या जगात जाऊन ते जाणून घेण्याचा प्रयत्न करतील जे त्यांना त्यांच्या काळातील विद्वान व्यक्तींकडून शिकण्यास मिळते. नागरिकशास्त्र असा विषय आहे जो इतर कोणत्याही विषयापेक्षा जास्त दिशाभूल करणारा आहे. लहान विद्यार्थ्यांना सार्वजनिक कामकाज कसे चालते याचा पुस्तकी अभ्यास शिकविला जातो, व मोठ्या शिताफीने त्या ज्ञानापासून दूर ठेवले जाते ज्यामध्ये खरोखर कसे प्रशासन कसे चालवावे हे सांगितले जाते. जेव्हां ही लहान मुले मोठी होतात व त्यांना सत्याचा शोध लागतो, तेव्हां ते उपेक्षावादी बनून जातात व त्यात त्यांचे सर्व आदर्श हरवून जातात. या उलट जर विद्यार्थ्यांना सत्य / वास्तव काळजीपूर्वक व योग्य टिकाटिप्पणी करून योग्य वयात शिकविले गेले असते तर ही मुले समाजातील वाईट प्रवृत्तींना मूक संमती न दर्शविता त्यांच्या बरोबर लढण्यास तयार होतील.

54 : खालील पैकी कोणते विधान अचूक आहे?

1) **शैक्षणिक क्षेत्रातील अधिकारपदावरील व्यक्ती प्रभावी शिक्षक असतात.**
2) **सर्व देशांमध्ये काही मते अचूक / योग्य मानली जातात.**
3) **नागरिक शास्त्र हे अनेकदा अनावश्यकच शिकविले जाते.**
4) **अधिकांश शिक्षकांना विद्यार्थ्यांना केवळ परीक्षेसाठी तयार करण्यास भाग पाडले जाते.**

55 : लेखकाला या गोष्टीचे वाईट वाटते कि .....

1) **प्राद्रींना दररोज धर्मोपदेश देणे अपेक्षित नाही.**
2) **अनेक शिक्षकांना आपल्या पूर्ण क्षमतेचा वापर करून घेता येत नाही.**
3) **काही शिक्षक इतर शिक्षकांपेक्षा सरस असतात.**
4) **विद्यार्थ्यांना बौद्धिक प्रशिक्षण देण्याची अपेक्षा शिक्षकांकडून आहे.**

56 : उताऱ्याच्या शीर्षकासाठी खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

1) **शिक्षकी पेशा एक उदात्त पेशा**
2) **पाद्री विरुद्ध शिक्षक**
3) **शिक्षकांना येणाऱ्या समस्या**
4) **समाजातील वाईट गोष्टींशी लढा.**

Question nos. 57 to 59 : Read the following passage carefully and answer the questions that follow.

'Health is neither a commodity to be purchased nor a service to be given; it is a process of knowing, living, participating and being', says the blueprint of India's recently reformulated National Health Policy. The former Prime Minister, Smt. Indira Gandhi, further explained, "Life is not merely for living, but for living in health. In India, even in very ancient times, it was believed that physical, mental and spiritual health were intrinsically interwoven. This is the basis of the science of yoga, the medical system perfected in India, 'Ayurveda' or the knowledge of the span of life, in many ways foreshadowed W. H. O's own definition of health as a "state of complete physical, mental and social well being."

Modern health care priorities of the government of India are enshrined in the Indian constitution which says, "The state shall regard the raising of the level of nutrition and standard of living of its people and the improvement of public health as among its primary duties." While indigenous medical systems like the 'Ayurveda', 'Unani' and 'Siddha' or nature cure are widely practiced and believed in by a great mass of people, particularly in rural India, mainly for their accessibility and low costs and an element of faith based on respect for their ancient traditions, it is Allopathy, or modern medicine as we know it, that has been the chief beneficiary of government policy in India.

Homeopathy, the alternative medical system founded by German scientist S.C. F. Hanhemann in 1796, is taught at 123 institutions and is also patronised. As in China, Where Acupuncture, their indigenous medical system, flourishes alongside modern medical techniques, so in India, the government encourages proper standardised use of indigenous systems while laying stress on Allopathy. In fact there are about 2,81,000 registered practitioners of Indian systems of medicine, 19,687 dispensaries and 12,865 beds in 411 hospitals providing such treatment and a total of ninety eight Ayurvedic, seventeen Unani and one Siddha undergraduate colleges in India, of which fifty four Ayurvedic and eleven Unani colleges are run by voluntary agencies affiliated to universities which have degree and diploma courses of five and three years and post graduate facilities.

The practice and education of Ayurveda, Unani and Siddha is regulated by the Central Council of Indian Medicine.

57 : Which of the following is true with reference to the passage?

1) **Health can be improved by intense and regular medication.**
2) **Health cannot be bought but has to be achieved by working at it.**
3) **Health can be improved by participating in medical system.**
4) **Health is a commodity that can be purchased.**

58 : Why do people believe in traditional remedies?

1) **Traditional remedies are easily accessible**
2) **Because of their low cost**
3) **People have faith based on respect for ancient traditions.**
4) **All the above**

59 : Which of the following did Indira Gandhi believe in?

1) **The medical system 'Ayurvda' was practised and perfected in India.**
2) **Health is only a marginal part of living.**
3) **Ayurveda overshadowed WHO's own definition of health**
4) **Physical, mental and spiritual health are isolated.**

प्रश्न क्र. 57 ते 59 : पुढील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.

आरोग्य हे खरेदी करावी असा व्यापारी माल, किंवा देण्याची एक सेवा, दोन्हींपैकी काहीही नाही. राष्ट्रीय आरोग्य धोरण योजनेच्या विस्तृत रूपरेषेच्या मते, ती एक जाणून घेण्याची, जगण्याची आणि सहभागी होण्याची प्रक्रिया आहे. माजी पंतप्रधान श्रीमती इंदिरा गांधी यांनी अधिक स्पष्टीकरण देताना म्हटले कि जीवन हे फक्त जगण्यासाठी नाही तर आरोग्यदायी जगण्यासाठी आहे. फार प्राचीन काळी भारतामध्ये असा विश्वास होता कि शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक आरोग्य अंगभूतपणे अंतरविणलेले आहेत. योग विज्ञानाचे हे आधार आहेत.

जागतिक आरोग्य संघटनेची आरोग्याची व्याख्या होती शारीरिक, मानसिक आणि सामाजिक स्वास्थ्य, परंतु भारतातील प्रचलित वैद्यकीय प्रणाली (आयुर्वेद) किंवा जीवन कालावधीचे ज्ञान यांनी याचा आधीच पुर्वाभास करून दिला होता. भारतीय घटनेमध्ये जतन केलेल्या भारत सरकारच्या आरोग्याविषयी प्राथमिकतेमध्ये राज्याची पोषण पातळी व राहणीमानाचा दर्जा वाढविणे व सार्वजनिक आरोग्य सुधारणे हे मुख्य कर्तव्य मानले गेले आहे.

सुलभता, कमी खर्च आणि प्राचीन परंपरेवर असलेली श्रद्धा या सर्व गोष्टींमुळे बहुतांश लोकांनी जरी आयुर्वेद, युनानी आणि सिद्धा किंवा निसर्गोपचार यासारख्या देशी वैद्यकीय प्रणालींचा विश्वासाने अवलंब केला असला, तरी भारतीय सरकारी धोरणाचा मुख्य लाभार्थी ॲलोपथी किंवा आधुनिक वैद्यकशास्त्रच आहे.

1796 मध्ये जर्मन शास्त्रज्ञ एस. सी. एफ हॅनहेमन यांनी स्थापलेली होमिओपॅथी ही पर्यायी वैद्यकीय प्रणाली 123 संस्थांमध्ये शिकविली व प्रोत्साहित केली जात आहे.

जशी चीन मध्ये आधुनिक वैद्यकीय प्रणालींच्या बरोबरीने ॲक्युपंक्चर ही स्थानिक वैद्यकीय प्रणाली झपाट्याने वाढत आहे तसेच भारत सरकार वैद्यकीय प्रणालींच्या योग्य मानकांच्या वापराला प्रोत्साहन देत असताना एलॉपथीचे महत्व प्रतिपादीत करत आहे.

वास्तविक भारतीय वैद्यकीय प्रणालींमध्ये औषधोपचार प्रदान करणारे 2,81,000 नोंदणीकृत व्यावसायिक, 19,687 दवाखाने आणि 441 रुग्णालयांमध्ये 12,865 पलंग आहेत आणि एकूण 98 आयुर्वेदिक 17 युनानी आणि 1 सिद्धा पदवी देत असलेली महाविद्यालये आहेत. यापैकी 54 आयुर्वेदिक आणि 11 युनानी महाविद्यालये पुणे विद्यापीठाशी संलग्नित असलेल्या स्वयंसेवी संस्थांद्वारा चालविली जातात जिथे 5 आणि 3 वर्षांचा पदवी आणि पदविका आणि पदव्युत्तर सुविधा उपलब्ध आहेत.

आयुर्वेद, यूनानी आणि सिद्ध यांच्या सराव आणि शिक्षणाचे नियामिकरण सेंट्रल कौंसिल ऑफ इंडियन मेडिसिन द्वारे केले जाते.

57 : उताऱ्याच्या संदर्भात खालील दिलेले कोणते विधान खरे आहे?

1) **नियमित व अत्याधिक औषधोपचाराने आरोग्य सुधारले जाऊ शकते.**
2) **आरोग्य विकत घेता येत नाही किंबहुना ते कष्टाने मिळवायास लागते.**
3) **आरोग्य व्यवस्थेमध्ये सहभाग घेऊन आरोग्य सुधारले जाऊ शकते.**
4) **आरोग्य एक अशी वस्तू आहे जी खरेदी केली जाऊ शकते.**

58 : लोक पारंपारिक उपचारांवर विश्वास का ठेवतात?

1) **पारंपारिक उपचार सहज उपलब्ध होतात.**
2) **त्यांचे मूल्य / किंमत खूप कमी असते.**
3) **प्राचीन परंपरांविषयी आदर असल्यामुळे पारंपारिक उपचारांवर श्रद्धा असते.**
4) **वरील सर्व पर्याय बरोबर**

59 : खालीलपैकी कोणत्या विधानावर इंदिरा गांधींचा विश्वास होता?

1) **आयुर्वेदाचे भारतात प्रचलन होते व भारत यामध्ये प्रवीण होता.**
2) **आरोग्य हा मानवी जीवनाचा एक अत्यल्प भाग आहे.**
3) **जागतिक आरोग्य संघटनेच्या (WHO) परिभाषेला आयुर्वेदाने झाकोळून टाकले.**
4) **शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक आरोग्य या एकमेकांपेक्षा वेगळ्या गोष्टी आहेत.**

Question no. 60 : If the median and mean of x, 1, 1, 1, 3, 3, 4, 7, 12 are equal than x = ...

प्रश्न क्र. 60 : जर x, 1, 1, 1, 3, 3, 4, 7, 12 यांचा मध्य व मध्यक समान असतील तर x = ...

1) 5 2) – 5 3) 0 4) 7

Question no. 61 : In the following sequence which number will appear at the place of question mark?

13, 30, 66, 140, ?, 592

प्रश्न क्र. 61 : 12, 30, 66, 140, ?, 592 या संख्यामालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या असेल?

1) 290 2) 210 3) 430 4) 428

Question no. 62 : In a certain code if BAD is coded as 5–4–7, then DARK will be coded as .....

प्रश्न क्र. 62 : एक संकेतानुसार BAD शब्द जर 5–4–7 असा लिहिला तर DARK शब्द या संकेतानुसार खालीलपैकी कोणता?

1) 7 – 4 – 20 – 14 2) 7 – 4 – 21 – 3
3) 7 – 4 – 21 – 14 4) 7 – 4 – 20 – 13

Question no. 63 : If on 1st January 2005, it was Saturday then in the same year which month's first day was also Saturday?

1) July 2) October 3) December 4) None

प्रश्न क्र. 63 : एक जानेवारी 2005 (1–1–2005) रोजी शनिवार होता. तर त्याच वर्षातील कोणत्या महिन्यातील 1 तारखेला शनिवारच असेल?

1) जुलै 2) ऑक्टोबर 3) डिसेंबर 4) कोणताच नाही

Question no. 64 : How many triangles are there in the given figure?

प्रश्न क्र. 64 : दिलेल्या खालील आकृतीत किती त्रिकोण आहेत?

1) 8
2) 10
3) 9
4) 11

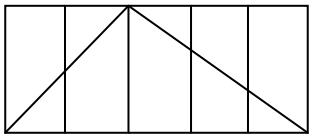

Question no. 65 : Six girls are standing in a circle facing the centre. Bindu is to the left of Vaiju, Rekha is in between Bindu and Mamata, Jau is in between Vaiju and Nirmala. Who is to the left of Mamata?

1) Rekha 2) Vaiju 3) Bindu 4) Nirmala

प्रश्न क्र. 65 : सहा मुली एका वर्तुळावर केंद्राकडे तोंड करून सारख्या अंतरावर एकमेकीसमोर उभ्या आहेत. बिंदू ही वैजूच्या डावीकडे उभी आहे. रेखा ही बिंदू व ममताच्या मधे आहे. जयू ही वैजू व निर्मलाच्या मधे आहे, तर ममताच्या डाव्या बाजूस कोण आहे?

1) रेखा 2) वैजू 3) बिंदू 4) निर्मला

Question no. 66 : In the following sequence, which number will appear at the place of question mark?

24, ?, 109, 134, 150, 159

प्रश्न क्र. 66 : खालील संख्यामालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या जागी खालीलपैकी कोणती संख्या येईल?

24, ?, 109, 134, 150, 159

1) 27 2) 19 3) 73 4) 17

Question no. 67 : In a certain code, if ASSIST = 57, LIST = 97, then LASS = ?

प्रश्न क्र. 67 : एका विशिष्ठ संकेतानुसार जर ASSIST = 57, LIST = 9 7 तर LASS = ?

1) 95 2) 59 3) 975 4) 977

Question no. 68 : If it is Sunday on 20th October 2013, then which day will it be on 26th January 2015?

1) Sunday 2) Monday 3) Wednesday 4) Friday

प्रश्न क्र. 68 : 20 ऑक्टोबर 2013 रोजी रविवार असेल तर 26 जानेवारी 2015 रोजी कोणता वार असेल?

1) रविवार 2) सोमवार 3) बुधवार 4) शुक्रवार

Question no. 69 : What is the maximum number of triangles possible in the given figure ?

प्रश्न क्र. 69 : आकृतीमधील जास्तीत जास्त त्रिकोणांची संख्या किती?

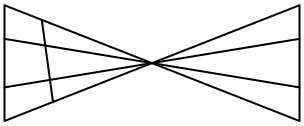

1) 18 2) 21 3) 17 4) 18

Question no. 70 : A is taller than B,
M is taller than A
G is taller than M
Y is tallest among all.
Who will be in the middle position ?

प्रश्न क्र. 70 : A हा B पेक्षा उंच आहे,
M हा A पेक्षा उंच आहे,
G हा M पेक्षा उंच आहे,
Y हा सर्वात उंच आहे.
तर उंचीच्या तुलनेत मध्यस्थानी कोण असेल?

1) M 2) G 3) A 4) B

Question no. 71 : The sum of the three consecutive even numbers is greater than their average by 32, which of the following is the middle number in that set?

प्रश्न क्र. 71 : तीन लगतच्या सम संख्यांची बेरीज ही त्याच्या सरासरीपेक्षा 32 ने जास्त आहे. तर या सेटची मधली संख्या खालीलपैकी कोणती?

1) 16 2) 12 3) 32 4) 24

Question no. 72 : In a small town,
350 families watch Doordarshan
300 families watch Star T.V.
200 families watch both (above)
if the total families in the town are 600, then how many families do not have T. V. sets ?

प्रश्न क्र. 72 : एका लहान शहरात,
350 कुटुंबे दूरदर्शन पाहतात.
300 कुटुंबे स्टार T. V. पाहतात.
तर 200 कुटुंबे दोन्ही प्रकारचे पाहतात.
जर त्या शहरातील एकूण कुटुंबे 600 असतील तर ज्यांचेकडे T. V. सेटस् नाहीत अशी किती कुटुंबे असतील?

1) 50 2) 100 3) 200 4) 150

Question no. 73 : A man completed 30% of the distance at the speed of 20 km/hr, 60% of the distance at the speed 40 km/hr and the remaining distance at 10 km/hr. by car. The average speed for the whole journey is .....

प्रश्न क्र. 73 : एक मनुष्य आपल्या एकूण प्रवासाच्या 30% अंतर 20 km/h वेगाने, 60% अंतर 40 km/h वेगाने, उरलेले अंतर 10 km/h आपल्या कारने जातो. तर त्याच्या प्रवासाचा सरासरी वेग किती असेल?

1) 20km/hr 2) $22\frac{1}{2}$ km/hr

3) 25 km/hr 4) $27\frac{1}{2}$ km/hr

Question no. 74 : In figure, AD ⊥ BC of ΔABC. Ray AE is angle bisector of ∠A. If m∠B = 76°, m∠C = 44° then x = ?

प्रश्न क्र. 74 : आकृतीत ΔABC मध्ये AD ⊥ BC किरण AE हा ∠A चा दुभाजक आहे. जर m∠B = 76°, m∠C = 44° तर x = ?

1) 15°
2) 16°
3) 26°
4) 22°

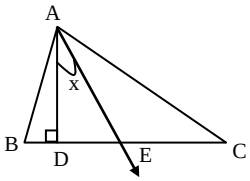

Question no. 75 : The mean of data
7, 5, (x + 2), 4, 5, 6, (x – 1), 8 is 6, then x = ?

प्रश्न क्र. 75 : 7, 5, (x + 2), 4, 5, 6, (x – 1), 8 यांचे मध्य जर 6 आहे, तर x = ?

1) 6 2) 5 3) 7 4) 8

Question no. 76 : Travelling on horse while going and returning back by walking takes 8 hours. If the return trip is also on horse, then 2 hours are saved. How much time will be required if the entire journey is by walk?

1) 8 Hrs. 2) 10 Hrs. 3) 16 Hrs. 4) 12 Hrs.

प्रश्न क्र. 76 : जाताना घोड्यावरून व येताना पायी प्रवास केल्यास एकूण 8 तास लागतात.
जाताना व येताना दोन्ही वेळा घोड्यावरून प्रवास केल्यास 2 तास कमी वेळ लागतो. तर दोन्ही वेळा पायी प्रवास केल्यास किती वेळ लागेल?

1) 8 तास 2) 10 तास 3) 16 तास 4) 12 तास

Question no. 77 : Taps A, B and C are connected to a water tank and the rate of flow of water is 42 litre/h, 56 lit/h and 48 lit/h respectively. Taps A and B fills the tank while tap c empties the tank. If all the three taps are opened simultaneously, the tank gets completely filled up in 16 hours. What is the capacity of the tank?

1) 960 lit 2) 800 lit 3) 2324 lit 4) 1600 lit

प्रश्न क्र. 77 : A व B या तीन तोट्या एका टाकीला जोडलेल्या आहेत. तीन तोट्यांच्या पाण्याचा प्रवाह अनुक्रमे 42 lit/h, 56 lit/h व 48 lit/h असा आहे. A व B या तोट्यांनी टाकी भरते तर C तोटी हौद रिकामा करण्याकरिता वापरली जाते. जर तीनही तोट्या एकाच वेळी सुरू केल्या तर 16 तासाने टाकी भरते. तर टाकीची क्षमता किती आहे?

1) 960 lit 2) 800 lit 3) 2324 lit 4) 1600 lit

Question nos. 78 to 80 :

The following three questions are based on **a Passage** in English to test the comprehension of English Language and therefore **both the Passage and the questions on it do not have Marathi version.** Read the following passage carefully and answer the questions that follow.

पुढील तीन प्रश्न इंग्रजी भाषेची समज तपासण्यासाठी असल्याने परिच्छेद व त्यावरील प्रश्नांचे मराठी भाषांतर देण्यात आलेले नाही. पुढील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.

Economists, ethicist and business experts persuade us that honesty is the best policy, but their evidence is weak. We hoped to find data that would support their theories and thus, perhaps, encourage higher standards of business behavior. To our surprise, their pet theories failed to stand up. Treachery, we found, can pay. There is no compelling economic reason to tell the truth or keep one's word. Punishment for the treacherous in the real world is neither swift nor sure. Honesty is, in fact, primary a moral choice. Business people do tell themselves that, in the long run, they will do well by doing good. But there is little factual or logical basic preference of right over wrong, trust based on such delusion would crumble in the face of temptation. Most of us choose virtue because we want to believe in ourselves and because others respect and believe us.

Due to this, we should be happy. We can be proud of a system in which people are honest because they want to be, not because they have to be. Materially, too, trust based on morality provides great advantages. It allows us to join in great and exiting enterprises that we could never undertake if we relied on economic incentives alone.

Economists tell us that trust is enforced in the market place through retaliation and reputation. If you violated trust, your victim is apt to seek revenge and others are likely to stop doing business with you. A man or woman with a reputation for fair dealing will prosper. Therefore, profit maximisers are honest. This sound plausible enough until you look for concrete examples. Cases that apparently demonstrate the awful consequences of trust turn out to be few and weak, while evidence that treachery can pay seems compelling.

78 : What did the author find out about the theory that 'honesty is the best policy?

1) **It is correct on many occasions**
2) **It is a useless theory**
3) **It is correct for all business**
4) **It is a theory which seems to be correct only occasionally.**

79 : What is the material advantage which the author sees in being honest?

1) **It permits one to undertake activities which may not be economically attractive.**
2) **It permits one to be honest for the sake of honesty alone.**
3) **It permits one to make a lot of profit in various areas.**
4) **It permits one to form various trusts to make profits.**

80 : Which of the following is 'false' according to the passage?

1) **Generally people are honest so as to earn self respect.**
2) **Economists believe that all businessmen are dishonest**
3) **Virtuous behavior earns the respect of others.**
4) **All dishonest men are not caught**

Question nos. 81 to 83 :

The following three questions are based on **a Passage** in English to test the comprehension of English Language and therefore **both the Passage and the questions on it do not have Marathi version.** Read the following passage carefully and answer the questions that follow.

पुढील तीन प्रश्न इंग्रजी भाषेची समज तपासण्यासाठी असल्याने परिच्छेद व त्यावरील प्रश्नांचे मराठी भाषांतर देण्यात आलेले नाही. पुढील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.

If you are thinking that the winter weather is coming and you are bound to catch cold, you are not developing mental strength. You have already committed yourself to certain weakness. When you feel you are susceptible to catching a cold menially resist it. This is the right mental attitude. In your heart, sincerely do your best at all times, but without anxiety. Worry only paralyses your efforts. If you do your best God will reach down his hand to help you. If you do not acknowledge weakness in the face of troubles and if you refuse to worry about your problems, you will find out how much more successful, peaceful and happy you are. Daily make this affirmations. I will be neither lazy nor feverishly active in every challenge of life I shall do my best without worry about the future. Don't grieve for what you don't have. The most materially successful man may have the greatest worries and unhappiness. In contrast I have seen in humble little huts and caves in India men who were true monarches. The earthly "throne" of one such saint was a dried grass mat. He wore only 2 little loincloth. Such are the real kings of the earth. Some of them have no food, nothing at all they are richer than the world's millionaires. In biting cold weather, I saw one saint in the Himalayas who had nothing on. "Won't you catch cold?" I said, sweetly he answered, "If I am warm with God's love, how can I feel the cold"? Saints like him are greater than any crowned king. If without food, without any visible means of security, such men can be like kings, peaceful and without worry, why can't you ?

81 : What according to the passage, will make you happy and successful.

1) **Not grieving over what you have or don't have**
2) **Not being too rash in behaviour.**
3) **Not getting too much concerned about your problems.**
4) **Not allowing your mind to withdraw in a shell.**

82 : Which of the following is similar in meaning to the world 'affirmation' as used in the passage?

1) **Proclamation** 2) **resolution**
3) **pretention** 4) **dedication**

83 : When, according to the passage, can you be considered to have developed a mental weakness?

1) **When calm and cool disposition deserts you.**
2) **When you do not realise that God resides within you.**
3) **When you allow your mind to get possessed with worry about an incoming problem**
4) **When you do acknowledge weakness in the face of troubles.**

Directions for following 7 questions : Given below are seven questions describing a situation and is followed by four possible responses. Indicate the response you find the most appropriate. Choose only one response for each question. The responses will be evaluated based on the level of appropriateness for the given situation.

Please attempt all the questions. There is no penalty for wrong answers for these seven quetions.

पुढील सात प्रश्नांसाठी सुचना : खाली सात प्रश्न दिले आहेत ज्यात प्रत्येकी एक घटना दिली आहे आणि त्यानंतर चार प्रतिक्रिया दिल्या आहेत. तुमच्या दृष्टीने त्यातील सर्वात योग्य प्रतिक्रिया नोंदवा. प्रत्येक प्रश्नाकरीता एकच पर्याय निवडा. उत्तरांचे मूल्यांकन, दिलेल्या घटने संदर्भात उपयोगितेच्या स्तरावर केले जाईल.

कृपया सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्या. या सात प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरासाठी कोणताही दंड केला जाणार नाही.

Question no. 84 : You are working as a clerk in some office and you have been recently trasnfered to some other place. After joining the work at new place you come to know that the working staff, clerks come late to the office, try to avoid the work and do not take interest in doing the work. Because of their such behaviour, you find that your work and your efficiency is indirectly getting affected. What will you do in this situation ?

1) **You will seek an explanation from all other about this.**
2) **You will bring to their notice the bad effects that are created due to their behaviour.**
3) **Continue to work honestly.**
4) **Lodge a complaint with your higher officer.**

प्रश्न क्र. 84 : तुम्ही एका कार्यालयात लिपीक म्हणून कार्यरत आहेत व तुमची नुकतीच दुसऱ्या ठिकाणी बदली झालेली आहे. नवीन ठिकाणी गेल्यावर तुम्हाला आढळते की, तेथील इतर लिपीक व कर्मचारी उशीराने कार्यालयात येतात, कामात टाळाटाळ करतात व कामात फारसा रस घेत नाहीत. त्यांच्या अशा वर्तनामुळे तुमच्या कामावर व कार्यक्षमतेवरही प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षपणे प्रभाव पडत आहे. अशा प्रसंगी तुम्ही काय कराल?

1) **इतर सर्व कर्मचाऱ्यांना यासंबंधी जाब विचाराल.**
2) **इतर सर्व कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या अशा वर्तनाच्या दुष्परिणामांची जाणीव करून दिल.**
3) **आपापले काम प्रामाणिकपणे करत रहाल.**
4) **वरिष्ठांकडे या प्रकरणाची तक्रार कराल.**

Question no. 85 : You have received a complaint about your junior officer. It indicates that he is neglecting his work and never completes his work on time. What will you do under such condition?

1) **You will call that officer to meet you, inform him about the complaint that you have received about him and ask him to give an explanation.**
2) **You will issue written notice to that officer asking to give a written explanation.**
3) **Suspend that junior immediately and report accordingly to your higher authorities.**
4) **Ask that junior officer to proceed on compulsory leave and then initiate an enquiry about him.**

प्रश्न क्र. 85 : तुमच्या एका कनिष्ठ अधिकाऱ्याविषयी तुम्हाला एक तक्रार प्राप्त झालेली आहे. तक्रारीत असे म्हटले आहे की, त्याचे त्याच्या कामाकडे दुर्लक्ष होत असून तो वेळेवर काम पूर्ण करत नाही. अशा प्रसंगी तुम्ही काय कराल?

1) **त्या अधिकाऱ्यास प्रत्यक्ष बोलावून त्याला संबंधीत तक्रारीबद्दल सांगाल व त्याला स्पष्टीकरण देण्यास सांगाल.**
2) **त्या अधिकाऱ्यास प्रत्यक्ष लेखी नोटीस पाठवून त्याच्याकडून उत्तर, स्पष्टीकरण मागाल.**
3) **त्या कनिष्ठ अधिकाऱ्यास तात्काळ निलंबित कराल व तसा अहवाल वरिष्ठांकडे पाठवाल.**
4) **संबंधीत कनिष्ठ अधिकाऱ्यास तात्काळ सक्तीच्या रजेवर पाठवून त्याची चौकशी कराल.**

Question no. 86 : You had applied for an electricity meter in you house. It has been almost 2 months, but the electricity meter has not been installed in your house. So, after waiting for 2 months, you try to find out the reasons for its non–installation. After making enquiries, you find that there was something wrong with the information you filled up in the from. To sort it out, you went to the office of Electricity Board and found that nothing was wrong with the information. And when questioned, the concerned clerk replied that it was just a plain oversight. Now, how will you respond?

1) **By reporting to the head**
2) **By filing a written complaint**
3) **By ignoring it because you know how things work in government offices**
4) **By talking to a tout outside, so that your electricity meter can be installed.**

प्रश्न क्र. 86 : तुम्ही घरात वीज मिटर मिळावे म्हणून अर्ज केला होता. त्याला दोन महिने होऊन गेले आहेत. तरी तुमच्या घरी मिटर बसविलेला नाही. मिटर न बसविण्याच्या कारणांचा शोध घेतला असता तुमच्या असे लक्षात आले की तुम्ही त्या संबंधिचा फॉर्म भरताना तुम्ही काही माहिती भरण्यात चुका केल्या होत्या. ते सर्व दुरूस्त करण्यासाठी तुम्ही वीज बोर्डाच्या ऑफिसमध्ये गेला असता असे दिसून आले की तुमची सर्व माहिती बरोबर आहे, कसलीच चूक त्यात नव्हती. संबंधित कारकुनाला तुम्ही त्याचा जाब विचारला असता तो म्हणाला की केवळ नजरचुकीनेच असे घडले आहे. अशावेळी तुम्ही काय कराल ?

1) **तेथील वरिष्ठांच्या निदर्शनास हे सर्व आणाल.**
2) **या संदर्भात लेखी तक्रार कराल.**
3) **सरकारी कार्यालय म्हटले की असे होणारच म्हणून तुम्ही याकडे दुर्लक्ष कराल.**
4) **कार्यालया बाहेरच्या एखाद्या दलालाला गाठून मिटरचे काम करून घ्याल.**

Question no. 87 : You are a Senior Police officer. You had sent your subordinate officer on some work by jeep. The driver and the constable in the jeep are unarmed. On the way, they happen to notice a jeep in broken condition. A few persons sitting inside it ask for help. When one of your subordinate gets down to help those persons, he is attacked from behind by a gang of criminals. They looted him and escape quickly with the persons sitting inside the car which was in fact in running condition. The subordinate officer is charged for his negligence. Now you as a senior officer will

1) **suspend him for his lack of common sense**
2) **frame charges against him for stopping the jeep mid–way**
3) **not hold him responsible for this accidental happening**
4) **accuse him of not being precautious.**

प्रश्न क्र. 87 : तुम्ही एक वरिष्ठ पोलीस अधिकारी आहात. तुम्ही तुमच्या हाताखालच्या अधिकाऱ्याला एका कामासाठी जीप देऊन पाठविले आहे. जीपमधील चालक आणि पोलीस या दोघांजवळ हत्यार नाही. रस्त्यात जाताना दुसरी एक जीप नादुरूस्त झाल्याचे त्यांच्या लक्षात आले. जीपमधील काही लोकांनी त्यांच्याकडे मदतीची अपेक्षा केली. तुमचा अधिकारी जीपमधून उतरून जेव्हा त्यांच्या मदतीला गेला त्याचवेळी मागून काही गुन्हेगारी लोकांनी त्याच्यावर हल्ला करून त्याला लुटले, आणि ते सर्वजण खरेतर चालू असलेल्या जीपमधील लोकांसमवेत तेथून पळाले. तुमच्या अधिकाऱ्यावर हलगर्जीपणाचा आरोप होत आहे. अशावेळी एक वरिष्ठ अधिकारी म्हणून तुम्ही काय कराल ?

1) **सारासार विचार केला नाही म्हणून तुम्ही त्याला बडतर्फ कराल.**
2) **त्याच्यावर कारण नसताना जीप रस्त्यात थांबविण्याचा आरोप ठेवाल.**
3) **जा काही अनपेक्षित प्रकार घडला त्यासाठी तुम्ही अधिकाऱ्यास जबाबदार धरणार नाही.**
4) **निष्काळजीपणे वागल्याबद्दल तुम्ही त्याला दोष द्याल.**

Question no. 88 : A district library in your town is facing numerous problems. The books are eating dust. It is too noisy and also dirty inside and outside the library. There is not staff to maintain the books or rooms to keep them in safe custody. You are a regular visitor to the library, but have stopped going to the library, because of above problems. Even after some days, when you saw the library, it was under the same conditions. Now, you will .....

1) **write a detailed letter to the Ministry of Culture and ask the ministry to improve the library.**
2) **not take any action as you know that no concerned authority is going to take care of it.**
3) **write a letter to the local newspaper to make a detailed report on the problems faced by library**
4) **Both 1 and 3**

प्रश्न क्र. 88 : तुमच्या शहरातील जिल्हा ग्रंथालयाला अनेक समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे. पुस्तकांवर धूळ साचलेली आहे, तेथे खूप गोंगाट आहे, त्याच्या आत आणि बाहेर खूप घाण साचलेली आहे. तसेच पुस्तकांची नोंद ठेवण्यासाठी लागणारा कर्मचारी वर्ग तसेच पुरेशी जागा नाही. तुम्ही त्या ग्रंथालयात नेहमी जात होता पण या समस्यांमुळे तुम्ही तिथे जाणे बंद केले आहे. आणखी काही दिवसांनंतरही ग्रंथालयाची स्थिती पूर्वीप्रमाणेच असल्याचे तुमच्या लक्षात आले. आता तुम्ही काय कराल ?

1) **सांस्कृतिक मंत्रालयास एक सविस्तर पत्र लिहून ग्रंथालयाची परिस्थिती सुधारण्यास सांगाल.**
2) **कुणीही लक्ष देणार नाही असे वाटल्याने तुम्ही काही करणार नाही.**
3) **ग्रंथालयाबाबत असलेल्या समस्यांची सविस्तर बातमी मयास करण्यासाठी स्थानिक वर्तमानपत्रास एक पत्र लिहाल.**
4) **1 व 3 दोन्ही**

Question no. 89 : You are the incharge of a quiz contest in which only children below 14 yr of age can participate. You received an entry in which the age of the child was 14 yr and 1 day. This child is the son of the local MP. You are unable to decide what to do. In such a situation, you will...

1) **allow the MPs son to participate as he is crossing the age limit by just 1 day**
2) **not allow him to participate as the rules are for all**
3) **request the MP to take his son's entry form back.**
4) **edit his age in the form and write it as under 14 so as to impress the MP.**

प्रश्न क्र. 89 : चौदा वर्षे वयापर्यंतच्या मुलांसाठी असलेल्या एका प्रश्नमंजूषेच्या स्पर्धेसाठी तुम्ही नियंत्रक म्हणून काम करीत आहात. तुम्हाला एक आवेदन असे मिळाले की ज्यामध्ये मुलाचे वय चौदा वर्षे आणि 1 दिवस होते. तो मुलगा स्थानिक खासदाराचा मुलगा होता. तुम्हाला काय करावे हे सुचत नव्हते. अशा परिस्थितीत तुम्ही ...

1) **फक्त एक दिवसाने वयोमर्यादा ओलांडत असल्याने खासदाराच्या मुलास भाग घेण्यास परवानगी द्याल.**
2) **नियम हे सर्वांसाठी असल्याने त्याला भाग घेण्यास परवानगी देणार नाही.**
3) **खासदारांना त्यांच्या मुलाचे आवेदन पत्र मागे घेण्याची विनंती कराल.**
4) **खासदारांना प्रभावित करण्यासाठी त्याचे वय बदलून ते चौदा वर्षापेक्षा कमी दाखवाल.**

Question no. 90 : You are working in the public Distribution System as its Head. On an inspection in a village, you come across a case wherein an old poor man is unable to submit his ration card and claim ration to meet his basic necessity of life. You will .....

1) **go strict as per the procedures**
2) **take initiatives to make to arrangement of an alternative ration card for the poor man**
3) **assist the poor man with some money on your own, but should not compromise on procedures**
4) **avoid some procedural steps, since you understand the necessity of the poor man**

प्रश्न क्र. 90 : तुम्ही एका सार्वजनिक वितरण प्रणालीचे प्रमुख म्हणून काम करीत आहात. एका खेड्यात तपासणी करीत असताना तुमच्यासमोर असे आले की एक गरीब म्हातारा रेशनकार्ड देऊ शकत नाही व त्यामुळे त्याला त्याच्या जीवनावश्यक गरजा भागविण्यासाठी आवश्यक ते स्वस्त धान्य मिळू शकत नाही. अशावेळी तुम्ही .....

1) **नियमांचे काटेकोर पालन कराल.**
2) **त्या गरीब माणसाला दुसरे रेशन कार्ड मिळवून देण्यासाठी पुढाकार घ्याल.**
3) **त्या गरीब माणसाला तुमचे स्वतःचे काही पैसे मदत म्हणून द्याल परंतू नियमाप्रमाणेच काम कराल.**
4) **त्या गरीब माणसाची गरज लक्षात घेता काही नियम शिथील कराल.**

OBJECTIVE PAPER ENDS HERE

PART – III / भाग – 3

Write an essay on ANY ONE of the following topics in about 600 to 650 words.
खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 600 ते 650 शब्दांत निबंध लिहा.

NOTE : Separate answersheet will be provided for writing an essay at 1.00 pm.
सूचना : निबंधलेखनासाठी वेगळी उत्तरपत्रिका दुपारी 1 वाजता देण्यात येईल.

1. Democracy in India – Is it an utter failure ?
2. Globalization : Dangers in future.
3. Right to Information Act – India's second freedom.
4. Mid-day Meal Scheme in schools - Is it justified ?
5. A country that neglects talent, ultimately dooms.

1. भारतातील लोकशाही – एक पूर्ण अपयश असे म्हणावे का ?
2. जागतिकीकरणाचे धोरण – भविष्यकाळातील धोके
3. माहिती अधिकार कायदा – भारताचे दुसरे स्वातंत्र्य
4. शाळांमधील मध्यान्ह भोजन योजना – समर्थनीय आहे का ?
5. जो देश प्रज्ञावंतांकडे दुर्लक्ष करतो, तो रसातळाला जातो.

PAPER ENDS HERE

Space for Rough Work / **कच्च्या कामासाठी जागा**

जोपर्यंत तुम्हाला सांगितले जात नाही तोपर्यंत हा प्रश्नसंच उघडू नका.

डॉ. आंबेडकर स्पर्धा परीक्षा केंद्र, यशदा, पुणे

यांच्याकरीता

प्रज्ञा शोध व सर्वोत्कृष्टता केंद्र, नौ. वाडिया महाविद्यालय, पुणे

यांनी आयोजित केलेली

प्रवेश परीक्षा

वेळ : तीन तास | अधिकतम गुण : 300

सूचना

1. **परीक्षा सुरू झाल्यानंतर लगेचच ह्या प्रश्नसंचात काही पाने कोरी किंवा फाटलेली आहेत का किंवा काही पाने किंवा प्रश्न गहाळ झाले आहेत का हे तपासा. तसे असल्यास ह्या प्रश्नसंचाऐवजी नवीन प्रश्नसंच घ्या.**
2. बाजूला दिलेल्या चौकोनात तुमचा परीक्षा क्रमांक लिहा. त्या व्यतिरिक्त या प्रश्नसंचावर काही लिहू नका.
3. या प्रश्नसंचात एकूण **तीन** भाग खालीलप्रमाणे विभागलेले आहेत.

	एकूण प्रश्न	गुण	प्रश्नांचे स्वरूप	चुकीच्या उत्तरासाठी दंड
भाग – 1	50	100	वस्तुनिष्ठ	प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक तृतियांश गुणांचा दंड
भाग – 2	40	100	वस्तुनिष्ठ	प्र. क्र. 84 ते 90 व्यतिरिक्त प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक तृतियांश गुणांचा दंड
भाग – 3	1	100	निबंध लेखन	–

प्रत्येक प्रश्न इंग्रजी आणि मराठी मध्ये छापलेला आहे. **प्र. क्र. 78 ते 83** हे इंग्रजी भाषेची समज तपासण्यासाठी असल्याने ते फक्त इंग्रजीत छापले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी असा एक पर्याय निवडा की जो तुम्हाला उत्तरपत्रिकेवर नोंदवायचा आहे. जर तुम्हाला एकापेक्षा अधिक पर्याय बरोबर वाटत असतील तर त्यातील तुम्हाला वाटणारा सर्वात योग्य पर्याय नोंदवा. कोणत्याही प्रश्नासाठी **केवळ एकच** पर्याय निवडा.

4. सर्व 90 वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे (भाग 1 व 2) सकाळी ११ ते दुपारी १ या वेळेत तुम्हाला त्यासाठी दिलेल्या स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेवरच नोंदवायची आहेत.
5. वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरपत्रिका दुपारी 1 वाजता परत घेतली जाईल व निबंध लेखनासाठी (भाग – 3) वेगळी उत्तरपत्रिका देण्यात येईल. निबंधलेखनाची वेळ दुपारी १ ते २ असेल. दुपारी २ वाजता निबंधलेखनाची उत्तरपत्रिका तुमच्याकडून परत घेतली जाईल. कोणत्याही परिस्थीतीत वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे दुपारी १ नंतर लिहिता येणार नाहीत व निबंधलेखन दुपारी १ पूर्वी सुरू करता येणार नाही.
6. उत्तरपत्रिकेवर पर्याय नोंदविण्यापूर्वी तुम्हाला उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट माहिती भरायची आहे. ही माहिती तुम्हाला दिलेल्या प्रवेश पत्रिकेवर आहे.
7. सर्व प्रश्नांचे पर्याय नोंदवून पूर्ण झाल्यानंतर आणि परीक्षा संपल्यानंतर तुम्हाला पर्यवेक्षकांकडे **फक्त उत्तरपत्रिका** द्यावयाची आहे. हा प्रश्नसंच घेवून जाण्यास तुम्हाला परवानगी आहे. दुपारी १२ वाजण्यापूर्वी तुम्ही परीक्षाकक्षातून बाहेर जाऊ शकणार नाही.
8. कच्चे काम करण्यासाठी या प्रश्नसंचाच्या शेवटी काही जागा दिली आहे.
9. **चुकीच्या उत्तराकरीता दंड :**

   प्रश्नपत्रिकेमध्ये प्रश्न क्रमांक 84 ते 90 व्यतिरिक्त भाग 1 व भाग 2 मधील इतर प्रश्नांचे चुकीचे उत्तर नोंदविणाऱ्या परीक्षार्थींना दंड केला जाईल. **प्रश्न क्रमांक 84 ते 90** या प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरांसाठी दंड केला जाणार नाही.

   i) प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्यायी उत्तरे दिली आहेत. परीक्षार्थ्याने दिलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी त्या प्रश्नाला असलेल्या गुणांच्या एक तृतियांश गुण दंड म्हणून कापले जातील.

   ii) जर परीक्षार्थ्याने एका प्रश्नासाठी एकापेक्षा जास्त उत्तरे नोंदविली तर जरी त्यातील एखादे उत्तर बरोबर असेल तरीही ते उत्तर चुकीचे मानले जाईल व त्यासाठी वरीलप्रमाणे दंड केला जाईल.

   iii) जर एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर नोंदविलेच नाही तर त्या प्रश्नासाठी कोणताही दंड केला जाणार नाही.
10. **या परीक्षेचा निकाल दि. 31.12.2013 रोजी किंवा त्यानंतर आमच्या www.yashada.org/acec या वेबसाईटवर घोषित केला जाईल.**

जो पर्यंत तुम्हाला सांगितले जात नाही तोपर्यंत हा प्रश्नसंच उघडू नका.

Note : English version of the instructions is printed on the front cover of this Booklet.